

uskønt, ubekvent og usundt, da det hindrer den naturlige frie Bevægelse og gir Gangen noget stift og tvungent. Og dog, læres skal det, fordi — det er Mode.

Om de nu moderne Damehatter kunde der være mere at sige; de byder kun et alt for rigeligt Stof til at udbyttes her. De ligner i al Fald ikke en Sort Hatter, der for nogle Aartier tilbage i sin enkle, decente Form gav Stødet til en Døgnvittighed: »Kys mig, om du vil» eller »Kys mig, om du kan», alt efter deres Egenskab af mere eller mindre Skærm for Ansigtet.

De moderne Rundhatter med sine stift fremragende eller flot i Vejret struttende flade Skygger opfylder i alle Fald ikke disses Bestemmelse, at skærme Ansigtet; man kunde fristes til at kalde dem »enten du vil eller ej».

Saa har vi de skyggeløse Hatter, der taarner sig pyramidalsk i Højden. Man skulde sige, den staar i en mystisk hemmelig Rapport til det berømte Eiffeltaarn, enten nu en fantasierig Parisermodistinde har fanget Indøen til disse Vidundere af Taarnet, eller omvendt, at Skaberen af dette har fanget den første Idé til sit verdensberømte Værk af Hattene. Man ved jo, hvor det ubetydeligste kan gi Stødet til de mest verdensrystende Begivenheder.

Saa meget er vist: kunde vi tænke os et Par af vore mer outrerede Modehatter traadt op i en tidligere Dages Maskerade, vilde de vundet Prisen som et *non plus ultra* i den barok-komiske Genre.

Dog, det er ikke om disse Moder, vi vil udbrede os videre. Vi forbigaar ogsaa med Flid Tournurens Vederstyggelighed, da den, Gud ske Lov! synes Afskaffelsen nær. Det er om en anden Mode, der griber dybere ind i vort Samfunds- og Familjelivs Ve og Vel, og det er de nu brugelige Korsetter.

En gammel Læge hørte jeg engang sige, da der taltes om Sundhedstilstanden i vor By: »I Kristiana kan vi regne, at om-trent tre Fjerdedele af vor kvindelige Ungdom lider af Kardialgi og slet Fordøjelse.»

Skønt ikke lægekyndig, stemmer det ganske med min mange-aarige Erfaring, vexelvis hentet fra Udlandet og Hjemmet. Det har endog drevet mig til, hvor jeg kunde, at give mit Besyv til den gamle dygtige Læges Paastand, idet jeg her tillader mig at paapege, hvad jeg tror væsentlig bidrager til denne Sygelighed. Næst det tidligere mere stillesiddende Liv: *Leve-maa-den*. Den gammelnorske tunge Diæt overført paa vort nyciviliserede, mer forfinede Liv, den gamle Tidsordning for Maaltiderne, der lægger Tyngdepunktet paa det sene, ofte natlige Aftensbord, har vistnok sin uafviselige Skyld; men der kommer noget til, der er værre, og det er vore Dages Moder, deraf som sagt Korsetterne.

Man skulde rigtig kende dem! Der burde foranstaltes en Udstilling af deres mange Varianter! De vilde danne et ejendommeligt »Schreckenskammer» lig dem, man kan træffe i visse udenlandske Museer. Et tæt, for al Luftpaavirkning uigennem-trængeligt Stof, rigelig spækket med en Hoben Staalbjedre, der i den stramme Hægtning fortil udvider sig til trende mindst 2 Tommer brede Plader, alt afset paa et unaturligt Pres af Legemet.

Og i disse forfærdelige Pansere ser vi nu vor kvindelige Ungdom færdes i Gaderne under den tropiske Hede, der nu uafbrudt i de sidste Maaneder har hersket i vor By¹⁾.

»Men det er jo smukt! For Skønhedens Skyld faar man dog taale lidt!»

Smukt? Nej, Gud skal vide, det er alt andet end smukt!

Skal vi søge tilbage til Forbillederne til den kvindelige Skønhedsform, disse ophøjede Gudindegestalter, der i Aartusinder har symboliseret og i Tusinder af Aar vil symbolisere den, da faar vore Korsetbærerinder visselig ikke Medhold. Kan vi tænke os den milesiske eller medicæiske Venus', eller vor nordiske Freias og Sjöfnas Gestalter i Hvepsetalje og med Brystet unaturlig pres-set opad?

Dog, lad Gudinderne være. Lad os holde os til de levende.

Ingen os bekendt historisk social Periode har frembragt saa mange verdensberømte Skønheder som Tiden omkring Aarhundredets Begyndelse.

Den franske Revolution havde med saa meget andet ogsaa omstyrtet det gamle Modeherredømme med dets opskruede Un-

tur, havde brudt med Hvepsetaljerne og de alenhøje Toupeter og indsat den oldgræske Hævdelse af Naturens Skønhed i sin gamle Ret. Alle de Mindesmærker, som Kunsten har levnet os af de mest fremtrædende af disse Skønheder, en *Pauline Borghese*, en *Madame Recamier*, en *Henriette Herz*, en *Sofie Potocka* og, hvad de alle hedder — Mindesmærker, der til seneste Tider vil fryde Sjæl og Øje, kan noksom vidne derom; deres Taljer minder ikke det mindste om, at de har kendt noget som de nyeste, uopnaaelige »Patent-Korsetter».

Ogsaa denne fordærlige Mode kan vi henføre til Slægtopdragelsens uundgaelige Virkninger. Udviklingen, Fremelskelsen af det mere sanselige Behag paa de aandelige Evners Bekostning, der fornemmelig har dannet Hovedmotiverne i den kvindelige Opdragelse, har da ganske naturlig affødt Forkængelighed og Behagesyge, og disse Egenskaber har igen skabt Modesygen og en af dens værste Udvæxter — Korsetterne.

Naar vi nu fortrovningsfuldt ser den Tid imøde, da den kvindelige Aand vil frigøre sig for de Bøjler og Baand, der endnu i »Kvindelighedens» saa misbrugte, saa grundig misforstaaede Navn i mange Punkter indsnevre den, vil ogsaa Korsetterne falde for aldrig mere at rejse sig.

Om Kvindens Deltagelse i Lovgivningsarbejdet.

Af

Karl Frederik Jensen.

II.

Nødvendigheden deraf.

1. Manden har med Hensyn til Lovgivningsarbejdet fuldstændig »spillet Fallit».

Det er ikke blot i Danmark, at det politiske Lovgivningsarbejde under Mandens alvise Enevælde stagnerer i personligt Kævl og smaalig Herskesyge eller gaar Reaktionens Krebsgang.

Hvor vi vender Øjet hen i den under Mandens Herredømme saa harmonisk udviklede »højcivilisatoriske Fremskridtsverden«, ser vi paa den politiske Arena det samme tragiske Skuespil: Politikerne udviklede i, eller kanske rettere splittede af, Egenkærlighed, Herskesyge og Ærgærrighed. De højere og mere velstillede Klasser plyndrende og udsugende de fattigere for at samle Rigdomme og Magt. Folkets surt erhvervede Formue brugt til Gøgl og Humbug ved tidsspildende og ærenedbrydende Hundedressur af den mandlige Ungdoms dygtigste Arbejdskarler; eller kastet i Kanaler og Grave og stablet op i Jordvolde og Forter; eller sendt til store Verdenskapitalister for Indkøb af liv- og værdiodelæggende Mordredskaber osv. — Mens Handel og Industri, Kunst og Literatur, Oplysning og moralsk Fremarbejde kun skænkes liden eller ingen Opmærksomhed fra Statsstyrelsens Side. Mens Folkets Masser slider og slæber Dag og Nat for at friste Livet og skrabe Pengene sammen til ovennævnte Brug. Mens Millioner i hvert Land lider en hungrende og kvalfuld Tilværelse, og Hundredtusender ligefrem dør af Sult og Kulde. Mens Oplysningsanstalterne i de mest civiliserede Lande drives efter en saadan Maalestok, at Undervisningsplanerne bliver over hundred Aar gamle, og Folket nødes til enten ad privat Vej at skaffe de enkelte Individder den bedst mulige tarvelige Oplysning

¹⁾ Skulde nogen med Grund møde med den Indvending, at vort nordlige Klima ikke uden Fare for Sundheden tillader os at afskaffe Korsetterne, saa vil vi anbefale en Sort strikkede Korsetter, der i sin mere luftige Vævning elastisk former sig efter Legemet, altid vedligeholdende saavel i Kulde som i stærk Varme en jævn Temperatur.